

بررسی و تحلیل معیارها و شاخص های حس مکان در مسجد شیخ لطف الله اصفهان

مسعود حق لسان^{۱*}، مهری ایرانی^۲، سودا نیکنام^۳

۱- استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ایلخچی، گروه معماری، ایلخچی، ایران، m.haghlesan@iauil.ac.ir

۲- عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ایلخچی، گروه معماری، ایلخچی، ایران، mehri.irani58@gmail.com

۳- عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ایلخچی، گروه معماری، ایلخچی، ایران، sevda.niknam@yahoo.com

چکیده

یکی از مهمترین بناهای میدان نقش جهان مسجد شیخ لطف الله است که در بردارنده کیفیات خاص معماری دوره صفویه می باشد. این کیفیات در کتب و مقالات گوناگون مورد مطالعه و تحلیل قرار گرفته اند اما موضوع مورد بحث در این مقاله صرفاً در مورد چگونگی برقراری ارتباط فرد با فضاهای کالبدی داخل مسجد است. ادراک ذهنی مردم از محیط و احساسات کم و بیش آگاهانه از محیط است که شخص را در ارتباط درونی با محیط قرار می دهد، در واقع عاملی که موجب تبدیل یک فضا به مکانی با خصوصیات حسی و رفتاری ویژه برای افراد خاص گردد، حس مکان نامیده می شود. مسأله پژوهشی مورد مطرح نیز این است آیا معماری مسجد شیخ لطف الله در ایجاد حس مکان، به عنوان یک کالبد معماری در عرصه شهری و مقیاس انسانی در دید فردی، تأثیرگذار بوده است؟ در این پژوهش چگونگی تجلی حس مکان در مسجد شیخ لطف الله اصفهان بررسی شده است. برای پاسخ به مسأله پژوهشی، استفاده از مطالعات کتابخانه ای با بهره گیری از روش توصیفی - تحلیلی معیارها و شاخص های کالبدی و ادراکی - شناختی حس مکان در مسجد شیخ لطف الله اصفهان مورد ارزیابی قرار گرفته است. طبق نتایج این پژوهش عدم وجود عناصر معماری مسجد (مناره، ایوان و صحن)، نوع ساختار بنا به ویژه جهت گیری در راستای قبله، ویژگی های کیفی اجزای بنا مثل تزئینات، مصالح، رنگ، نحوه استفاده از تاریکی و روشنایی و ... در هویت بخشی به کالبد مسجد شیخ لطف الله در ساطع شدن حس مکان مؤثر بوده است. پس با این مقدمه ویژگی های کالبدی و کیفی مسجد شیخ لطف الله را از لحاظ معیارها و شاخص های کالبدی و ادراکی شناختی حس مکان مورد تحلیل و بررسی قرار خواهد گرفت.

اطلاعات مقاله

زمینه تخصصی مقاله:

مفهوم در معماری

دریافت:

پذیرش:

واژگان کلیدی:

حس مکان، کالبدی، ادراکی

- شناختی، اصفهان، مسجد

شیخ لطف الله

پایگاه نمایه کننده:

پایگاه استادی علوم جهان اسلام

